

Dankwoord door de Voorzitter van de Tweede Kamer, Khadija Arib, bij de overhandiging van de Chanoukia

28 november 2018

Dames en heren,

Ik wil u hartelijk danken voor deze Chanoukia.

Mooi om op deze manier het feest van Chanouka, dat over een paar dagen begint, met u mee te mogen vieren.

Meestal viert u de Joodse feesten in besloten kring.

Maar met Chanouka is dat anders.

Dat heeft alles te maken met de boodschap die erin besloten ligt.

Chanouka is het feest van het op onrecht.

De overwinning van vrijheid op onderdrukking.

De overwinning van het licht op de duisternis.

Het verhaal laat zien hoe een klein volkje opstond, omdat het van de onderdrukker zijn religieuze identiteit niet mochten beleven.

Het hief zijn hoofd op en eiste met harde hand – ‘mackabi’ betekent immers ‘hamer’ - zijn vrijheid op.

Daarom kon de Tempel hernomen en opnieuw ingewijd worden

In acht dagen.

Waarbij de olie uit het enige kruikje dat net ontzegeld was, genoeg was om de heilige Menora acht dagen te laten branden.

Tot er weer genoeg nieuwe gewijde olie gemaakt was.

Zodat de Thora en het onderwijzen daarvan, eindelijk weer in het volle licht kon staan.

Dát is het wonder dat u, elk jaar weer, herdenkt.

En dat u aan de hele wereld bekend wil maken.

In het Hebreeuws: ‘Pirsoem Hanes’ [*fonetisch: Pìrsoem hanès*].

En ik ben blij dat u het met ons deelt.

Want hoewel het oorspronkelijke verhaal verbonden is met uw bijzondere geschiedenis, heeft het ons allemaal iets te vertellen.

Dat u deze kandelaar aan mij en aan mijn collega-voorzitter van de Eerste Kamer overhandigt, beschouw ik dan ook niet alleen maar als een feestelijk gebeuren.

Het houdt ook een opdracht in.

Als Voorzitters van de Kamers zijn wij niet alleen verantwoordelijk voor een goede gang van zaken in het parlement, maar ook hoeder van de belangrijke waarden waar onze democratie op gebouwd is.

Zoals: vrijheid van meningsuiting;

het recht om je eigen geloofsovertuiging openlijk te kunnen belijden;

bescherming van minderheden;

en evenredige vertegenwoordiging.

De geschiedenis van het Joodse volk, ook die van veel recentere datum, herinnert ons eraan dat we die waarden nooit zomaar voor lief mogen nemen.

Dat we ze moeten koesteren, onderhouden en uitdragen.

Zeker nu is dat, helaas, heel erg actueel.

Ik kan het niet vaak genoeg herhalen, dat onderlinge verschillen de basis vormen van onze samenleving en daarom gerespecteerd dienen te worden. We moeten ervoor zorgen dat antisemitisme nooit, maar dan ook nooit meer 'gewoon' gaat worden.

En dat geldt ook voor discriminatie in het algemeen.

Het koesteren, onderhouden en uitdragen van die onderliggende democratische waarden, dat kunnen wij natuurlijk niet alleen.

Iedereen die hier woont moet ze koesteren en een voorbeeld stellen.

En dat lijkt makkelijker gezegd dan gedaan.

We leven in een tijd waarin oorlog, onvrijheid en onderdrukking met name voor de jongere generaties, toch nog ver weg lijken.

Voor hen kunnen die democratische waarden sneller vanzelfsprekend worden. Technologie en sociale media maken het daarnaast makkelijker dan ooit om je terug te trekken in je eigen wereld.

Zonder nog al teveel geconfronteerd te worden met 'de ander' in zijn 'andersheid'.

En om te leren daarmee om te gaan.

Dan wordt het makkelijker om maar geen gebruik meer te maken van je stemrecht, om vanuit je luie stoel kritiek te leveren op de politiek zonder zelf iets te doen.

En wordt het moeilijker om ook zélf die waarden uit te dragen.

Een Joodse wijsheid vertelt dat er eens een blinde man was die geen familie of vrienden had, die hem konden ondersteunen in het dagelijks leven.

De blinde man kon de obstakels van de weg niet overwinnen.

Op een nacht zagen zijn burens plotseling een lichtje de donkere straat oversteken.

Ze sprongen uit hun stoel en kwamen naar de blinde man toe.

"Waarom bent u hier helemaal alleen in de nacht, met een enkel brandende kaars in uw hand?"

De blinde man antwoordde hen: "Door dit licht zien jullie wat ik niet kan zien, om mij zo te kunnen helpen de obstakels op de weg te overwinnen."

Soms hebben mensen, zoals de blinde man, anderen nodig om hun licht te laten schijnen op de obstakels die er altijd zijn en die we moeten overwinnen.

Ook als het om zoiets veelomvattends gaat als 'onze democratie'.

En zo zie ik ook het licht dat u uitdraagt op Chanouka.

Het herinnert eraan dat je moet durven uitkomen voor je identiteit en staan voor je principes.

Dat we die van anderen moeten respecteren.

En dat we onze vrijheden en verworven rechten moeten koesteren en verdedigen.

Omdat ze nooit vanzelfsprekend zijn.

Chanouka is het feest van rechtvaardigheid, van vrijheid, en van het licht.

Maar het is ook het feest van de verbinding.

Niet alleen tussen Joden onderling.

Maar ook tussen u, mij en de ander.

Denk maar even aan de unieke figuur van Chanouklaas waar mijn Joodse vrienden (*boek Jacques Wallage!!*) zulke mooie jeugdherinneringen hebben.

Omdat hij hen in staat stelde beide feesten te vieren ;-)

Ik zal de kandelaar een mooie plek geven in dit gebouw.

Zodat het die gerechtigheid, vrijheid én verbinding de komende dagen in het volle licht kan zetten.